

Förändrad syn på IT i skolan

Under de senaste åren har debatten gått hög gällande barn och ungas skärmtid. Folkhälsomyndigheten har utgivit rekommendationer om rimliga avgränsningar av skärmtid. Samtidigt har vi fått ett flertal exempel på hur unga barn skamlöst utnyttjas på nätet. Hur bland annat sociala medier blir en arena för kränkningar och sexuell exploatering. Därtill hur internet används för att locka in unga personer in i kriminalitet.

Jönköpings kommun var tidigt ute med konceptet "1 till 1". Det vill säga att varje barn och elev skulle ha en egen laptop eller läsplatta. Det är nu hög tid att ompröva det beslutet. Och samtidigt fundera över hur vi använder digitala verktyg på bästa sätt och med omtanke om våra barn.

Omsorgen om våra barn och unga har inte gått hand i hand med den tekniska utvecklingen. När vi skriver denna motion har vi en situation i Jönköpings kommun där barn aktivt uppmanas att ta med sin läsplatta hem efter skolan för att laddas. Detta utan att den innehåller något som helst filter mot porr, våld, kränkande budskap och politisk extremism, när den befinner sig utanför skolans nätverk. Hur är det ens möjligt att vi hamnade här? Att kommunens arbetssätt innebär att vi erbjuder barnen en sårbarhet. Och utan att de flesta föräldrar, enligt vår mening, är medvetna om det.

Nu krävs ett omtag där barnens bästa sätts före teknikutvecklingen. Vi vill därför med denna motion lämna flera förslag på förändringar.

Låt oss först klargöra. Vi kommer omgående i barn- och utbildningsnämnden ta initiativ till att läsplattor inte ska tas hem så länge de inte innehåller adekvata filter. Det är en åtgärd som inte kan vänta på denna motions behandling.

Idag är det enligt uppgifter vanligt att skolan uppmanar barn och elever att ta med sina digitala verktyg hem. Detta för att skolan ska slippa logistiken kring laddning. Vi har flera exempel på att det är en uppfodrande uppmaning.

Önskar skolan använda digitala verktyg i sin undervisning så bör skolan också ansvara för driften såsom laddning. Det är för oss självklart att det är föräldrarna som ska avgöra om en laptop eller läsplatta ska följa med hem av skälet att den behöver laddas.

Vår utgångspunkt är inte att detta skulle röra sig om en dold avgift i skolan utan det handlar om föräldrars möjlighet att styra sina barns skämtid. Och vad de konsumerar på internet. Nu bidrar skolan till att föräldrarnas inflytande över sina barns internetvanor till del undantas.

Folkhälsomyndigheten har kommit med rekommendationer gällande barn och ungas skämtid. Som Jönköpings kommun idag arbetar försvårar vi för föräldrar att följa rekommendationerna som satts upp för barnens bästa.

Vårt förslag är att läsplattor och laptops ska kvarstanna i skolan upp till och med årskurs 5 om inte föräldrarna aktivt önskar att de tas med hem. Enligt vad vi kan bedöma är det en begränsad del av barnens läxor som görs på digitala verktyg. I den händelse detta förslag står i strid med digitala läxor så föreslår vi att principen om att digitala verktyg ska stanna i skolan går före formen för läxan.

Den del av undervisningen som de facto sker på ett digitalt verktyg är fortsatt begränsad. Därmed bör antalet digitala verktyg kunna minskas och därmed frigöra ekonomiska resurser för andra behov inom skolan.

Vi föreslår att 1 till 1 konceptet ersätts med 1 till 2 i låg- och mellanstadium. 1 till 2 skulle innebära att det finns en klassuppsättning laptops eller läsplattor per två klasser. På högstadium och gymnasieskola bör principen fortsatt gälla. I förskola och förskoleklass bör digitala enheter ses som ett hjälpmedel som inte dimensioneras utifrån antalet barn.

Skolans digitala verktyg har tillkommit för det som är skolans uppdrag. Att använda läsplattor och laptops för spel eller sociala medier är inte ett kommunalt ansvar. Då forskningen och polisens uppgifter entydigt visar att såväl spel som sociala medier kan vara arenor för såväl kränkningar, sexuell exploatering som rekrytering in i kriminell verksamhet så bör detta inte tillåtas på kommunens digitala verktyg.

Spel och andra programvaror som kan anses vara ett pedagogiskt verktyg eller som utvecklar och förstärker barn och ungas kunskap bör vara tillåtna. Vilka dessa kan vara bör avgöras av rektor.

Vi är fullt medvetna om att kommunala regler aldrig kan skydda barnen och de unga helt. Men vi har ett val att göra vad vi kan.

Gangsterrap är tvetydigt en arena för att förändra värderingar och locka in barn och unga i ett kriminellt liv. Lika lite som vi anser att porr, våld och politisk extremism bör vara tillåtet i våra lokaler eller i våra digitala verktyg, lika lite bör gangsterrap tillåtas. Att spelas i korridoren, på digitala enheter osv.

Mot ovanstående föreslår vi kommunfullmäktige besluta att:

Att kommunen som regel ska tillämpa att laptops och läsplattor kvarstannar i skolan vid skoldagens slut om föräldrarna inte önskat något annat och att denna princip ska gälla upp till och med årskurs 5.

Att principen "1 till 1" ersätts av "1 till 2" under låg- och mellanstadiet vilket i praktiken innebär att det finns en klassuppsättning läsplattor/laptops per två klasser.

Att skolans digitala verktyg endast ska vara till för det som är skolans uppdrag dvs undervisning och att nedladdning av olika programvaror kräver rektors beslut.

Att skolans digitala enheter inte får användas för spel och sociala medier.

Att gangsterrap och andra former av uttryck som förhålliga våld och kriminalitet ska vara förbjudna i skolan.

Jönköping 2025-10-21

Andreas Sturesson

Oppositionsråd (KD)

Gabriella Lönn

Gruppledare samt 2:e vice ordf. i barn- och utbildningsnämnden (KD)